16-6-1921 Reg No. 3444

વફાતનામા

ઓર

શાદીનામા ફાત મતુઝ ઝહેરા

ઓર

ખાકનામા, મોતનામા

ઉર્દુ ઝબાન ઓર ગુજરાતી હરફોંમેં

લીખનેવાલા ઓર છપાનેવાલા

મુનશી અબદુલ મજીદ અબદુલ અઝીઝ.

બુકસેલર.

તીન દરવાજા—અહેમદઆબાદ.

Shri Jain Viday Vijay Printing Press
Richey Road-AHMEDABAD.
Printed by Popatlal Amathabhai Shah.

દોસરી બાર. જીલ્દ ૨૦૦૦.

સને ૧૩૩૯ હીજરી. સને ૧૯૨૧ ઈ૦સ૦

કિંમત ૦—૨—૦.

વફાતનામા.

શુરૂ સાથ નામ અલ્લાહકે બખશીશ
કરનેવાલા મેહરબાન.

કરૂં ઇબતીદા મેં બનામે ખુદા
કે મારે જીલાવે વો પાલે સદા
મોહમ્મદ નબી સય્યદુલ મુરસલીન,
હબીબે ખુદા રહમતુલ આલમીન.
મોહમ્મદકે જો ખાસ હૈં ચાર યાર,
દરૂદાં ઉન્હોંપર અઝો બેશુમાર.
દીગર બાર બે હું સુનો યે કીસ્સા,
વફાત જબસે પાઈ હુયેં ખૈરૂં નીસા.
મોહમ્મદ જો એક રાત આ ખ્વાબમેં
કહે ફાતમાકો ઇસી બાબમે
ઉઠો તુમ લે દુન કો મુઝ પાસ યહાં,
જુદાઇમેં મેરે ન કો રહા વહાં.
જો દેખે અથે ફાતમા ખ્વાબમે,
ઉઠી રો પડી ગમકે ગીરદાબમેં.
હસન ઔર હુસૈનકો બુલા ફાતમા,
શફ્કકતસે બોલે કે અય જાનેમાં.
લગા અપને સીનેસે દોનોં કે તઈં
લગી દેખ મુંહ ઇનકા રોનેકે તઇ.
કંગ્હી કરકે દોનોંકે ઝુલફોંકે બાલ,
સંવારે અપેં ફાતમા જીવકે લાલ.
પીછે પૈરહન ઉનકે ધોને લગી,
બચ્ચોંકો પેહના કરકે રોને લગી.
પકાતી હું રોટી પકાવેગાં કૌન?

ખીલાઉં બચ્ચોંકો ખીલાવેગા કૌન !
અચસે મેં જો દેખે અલી ઉનકા હાલ
પુછે ફાતમસે કે ક્યા હુવે હવાલ ?
કીતા કામ તુમને કભી ના કયા,
કહો આજ જીવકો યે દુખ કયું દીયા !
યે ઘર આજ મુજકો તો સુના લગે,
વલે દુખપે દુખ મુજકો દુના લગે.
ઉબલતા હુવે સીના મેરા હરઘડી,
યે ક્યા હુવે સબબ મુજકો બોલો અભી
કહીં યા અલી તુમ સુનો દીલકી બાત,
ખબર યું દીએ હેં નબી કાયનાત.
મુજે ખ્વાબમેં આકે બોલે રસુલ,
અજલકા પીયાલા કરો તુમ કબુલ.
અલી ઈસ ફીકરમેં મેં હયરાન હું,
મુજે આજ સમજો કે મેહમાન હું.
અવ્વલ મુજકો બોલે થે યું મુસ્તફા,
છે મહીનેકે બાદઝ મીલોગે તુમ આ
મેરે બાપ બીન મેં જુદા કયું રહું,
ફીરાકે જુદાઈસો કયું કર સહું.
મેરે બાપ બીન મુજકો આરામ નઈ,
બજુઝ આહો ઝારી મુજે કામ નઈ.
અગરચે બચ્ચોંસે બીછડ જાઉંગી,
વલેકીન મેં મા બાપકો પાઉંગી.
કંઘી કરકે બચ્ચોં કે જુલફોકે બાલ
સીવા મુજ કરે કૌન ઉનકી સંભાલ ?
ધોઉં પેરહન ફીરકે ધોવેગા કૌન ?
પેહનાઉં બચ્ચોંકો પેહનાવેગા કૌન ?
પકાતી હું રોટી પકાવેગા કૌન ?

ખીલાલું બચ્ચોંકો ખીલાવેગા કોન ?
ઈસી વાસ્તે મુજ ફીકર યે ઝરૂર,
ખીલાલું પીલાલું મેં અપને હુજુર.
અલી તુમ રહોગે દીગર કામમેં,
લીજાનેકે મેરે સરઅંજામમેં,
ખબર દો—બચોંકી સો લેવેગા કોન ?
ખીલાવે પીલાવે સુલાવેગા કોન ?
અલીકો કહી યહ હુયે હઝરત બુતુલ,
મેરી તીન બાતેં કરો તુમ કબુલ ?
વસીઅત સુનો તુમ મેરી કાન ધર,
કહું દુખ સુનો અપના દીલ ખોલકર.
મેરે દો બચ્ચેં નાઝ પરવરકે તઈં,
મેરે બઅદ ઉનકો રૂલાના નઈં,
અગરચે ખતા ઉનસે સાદર અછે.
બખશના ખુદા વાસ્તે તુમ ઉસે,
સુનો યા અલી મુજકો પ્યારે હેં વો.
વલે મુખ દુખિ કે દુખ્યારે હેં વો,
ઊન્હોકે ઉપરભી જુલમ હોવેગા.
ઝમીં આસમાં દેખકર રોવેગા,
દુયમ તુમ જનાઝા અપસ હાથસું.
દફન મુજકો કરના આધી રાતકું,
સુયમ મેરી તુરબતપે આયા કરો.
અપસકી શફકતકા સાયા કરો.
મેહર તુમકો બખશી મૈં બહરે ખુદા,
મુજે આજ દિલસે કરો તુમ જુદા.
મીલુંગી મેં આ રાતકો ખ્વાબમે,
તુમારી મોહબતકી ગીરદાબમેં.
હુઇ હોવે મુઝસે અગરચે ખતા,
તુમીં મુજકો બખશો અય શેરે ખુદા !

અલી યું કહે હેં કે હજરત બુતુલ
મેરી તીન બાતેં કરો તુમ કબુલ.
અવ્વલ કહો મોહમદસે મેરા સલામ,
દુયમ મુજકો બખશો તુમ અય નેક નામ.
અપસમે કીએ હેં અહદ ઈસ વઝા,
વો ખાતુને જન્નત અલી મુરતુઝા.
ઈતેમેં મલક મૌત આકર વહીં,
પુકારા રઝા દો ભીતર આઊં મેં !
મેરે તઈ યે હાતીફ દીયા યું નીદા,
બુલાવેંગે તુજકો સો તબ ઘરમેં જા.
ઈસી વાસ્તે મૈં ખડા મુન્તઝીર,
રઝા દો તો આઉં મે ઘરકે ભીતર !
ખડા જમકો મૌતકે બાંધકર,
સુહાગનકો પલમેં સદું રાંડકર.
જો આવે અગર કોઈ મેરે દામમેં,
નદું એક પલ ઉસકો આરામ મેં,
ગદા બાદશાહ ઔર વઝીરાં ઉપર,
મેરા દબદબાસબ અમીરાં ઉપર.
મેં યક પલમે સૌ ઘર ઉજાડા કરૂં,
કે માં બિન બચ્ચોંકો દુખ્યારા કરૂં.
સકત યું દીયા હકને મુજ હાથમેં,
લીખાં જીવ કબઝ મેં કરૂ બાતમેં.
મેં ઈસ ખાનદાંપરસે કુરબાન હું,
વલે ઈસ ઘરાનેકા દરબાન હું.
કહા અર રઝા દો ભીતર આઉંમેં ?
નહીં તો કહો મુજકો ફીર જાઉં મૈં,
હસન ઔર હુસૈનકો બુલા ફાતમા.!
કહે જાઓ નાનાકી તુરબતકે વાં,
વહાં એક બશારત સો હોગી તુમેં.

સુનો કાને ધરકર યે દોનો જને,
રઝાસે મલક મોત તબ આ એ હે.
કે જબ રાઝ યે ફાતમા પાએ હે,
હસન ઔર હુસૈનકો નથી યે ખબર;
કે જાવેંગી પૈરૂન્નીસા અબ ગુઝર.
દોનોં ભાઈ તુરબત કને આએ હેં,
ખબર મોતકી તબ વહાં પાએ હેં
યતીમાં દોનાં મીલ બીલગતે ચલે,
નંગે પાવ માતમકી કફ્ની ગલે.
કરે હમ બહમ આહુ નઆરા તમામ,
કે માંક ફીરાકોંસે હઝરત ઈમામ.
દેખે કયાકે હયે ફાતમા ધ્યાનમેં,
આયા ધ્યાન ઉનકા સો સુબહાનમેં.
કહેથી કે હકને બુલાયા મુજે
મેરે દો બચેકો મેં સોપી તુજે.
ખુદાયા તું ઈનકા નગેહબાન હો,
યતીમોંકે દિલકા તુ દરમાન હો.
કહીં દુધ બખ્શી મેં દોનોકે તઈ,
ઈતા દો રઝા મુજકો સોનેકે તઈ
ઈતમેં ગયા રૂહ તનસે નીકલ,
રહિં જાકે બાબાસે જન્નતમે મીલ.
અગીનમેં જુદાઈસે ગલને લગે,
હસન ઔર હુસૈન મિલકે રોને લગે,
કહે અય અમાં હમ દુખ્યારે હુએ,
હમેં દો યતીમા બિચારે હુએ.
કહે અય અમાં હમકો તુમ સાથ લો
હમેં દો યતિમાંકા દીલ હાથ લો,
ચલે ફાતમા જો ઈહાં છોડકર.

કહે દુખ કીસીકો સીના ફોડકર,
મોહબતસે હમકો બુલાવેગા કોન?
ખીલાવે પીલાવે સુલાવેગા કોન?
જીગરપર જુદાઈ કે ઝખમાં લગે,
બીછડકર દેખો ફાતમા કયું ચલે.
અલી ઉસ વખત ગમસે રંજુર થે,
બચ્ચોંકી ગરીબીસે દીલ ચુરથે.
કરેં આહો નાલે અલી નામદાર,
કહે યું મદીના હુવા અબ ઉજાડ.
ઉસી દુખસે હૈદરકિ છાતિ જલિ,
કહે આજ મુજ ઘરકિ બસતિ ચલિ.
અગરચે તુઝેં દુખ બખશા અલી,
વલે આગ દીલકી સો કયું કર બુઝે.
ફકરો-ફાકે સો ફાતમા સોસકર,
કે જન્નતમે જાતી હુયે અફસોસ કર.
કરૂં કયાકે નઈ જીવ મેરે હાથસેં,
ચલે જાન દેતા મેં ઈસ બાતસેં
ઈની દુખસે મેરા દરૂના જલે,
મુજે છોડકર ફાતમા કયું ચલે?
કહો ઝિંદગાની સો કયું કર કટે?
હસનકો મહિનેમેં રોતે સટે.
અલીને પુકારા કે અય જુલ જલાલ,
મેરો હો બચોંકિ ખબર લે ખ્યાલ?
કે તેરે નબીકે નવાસે હેં યે,
શહિદો કે સર તાજ ખાસે હેં યે.
ભી તાબુત કયુંકર નિકાલુગા મેં,
બચ્ચોંકો સો કયુંકર સંભાલુંગા મેં.
બચ્ચોંકો સબરકિ તુ તોફિક દે?
આપસકી મોહબતકિ તોફીક દે?

ઈતેમેં હુવા હુકમ બેગી કરા,
બિબિ ફાતમકો કબરમેં ધરો.
તેરે દો બચ્ચોં કો સંભાલુંગા મેં,
કે બીન માકે હેં ઇનકો પાલુંગા મેં
અલી તુજસે મુજકો પ્યારેહેં વો,
અરશકે મેરે દો સીતારે હુયેં વો.
હુવા હુકમ રબકા સો જીબરિલકો,
સંભાલો તુમહી જાકે હુસનેનકો.
વો દોનોં યતિમાંકો આગે બુલાવ,
સબરકા ઉન્હોકો તો શરબત પીલાવ !
જનાઝા બનાકર અલી હાથસું,
દફન તબ કીએ હેં આધી રાતકું
નંગે પાવ ભાઈ દોનોં સર ખુલે,
જનાઝેકે સંગતમેં રોતે ચલે.
કીએ તિન દિનતક અલી વહાં મુકામ,
સો ઉસ પાક તુરબત ઉપર સુબ્હોશામ
વલેકીન ના દેખે અલી ખ્વાબમેં,
હુએ બહોત દિલગીર ઈસ બાબમેં.
અહદકો ઈતા તુમ કીએ નઈ વફા,
સબબ કયા યે થા બોલો બેરૂજીસા ?
કહિં મુજકો કુરસત નથિ કુછ હુનોઝ
હિસાબ દેને મેરે કે થે તિન રોઝ.
સુઈ મંગકે લાઈથી સીનેકે તઈં.
ગઈ ભુલ મેં ફીર વો દેનેકે તઈં,
બદલ સુઇ કે મેં રહી બંદ વહાં,
ખલાસી નથી મુજકો હરચંદ વહાં.
બદલ સુઇકે ઉસકિ મીન્નત કરો,
ખુદા વાસ્તે ઉસકી ઈજ્જત કરો.
સુઈ લેકે દોડે અલી સુંનકે બાત,

બુલાકર દીએ સુઇ ઓરતકે હાત.
અલીને બહોત ઉસકી ઇઝ્ઝત કીએ,
બદલ સુઇ કે ઉસકી મીન્નત કીએ.
યે સુન બાત ઓરતભી હયરાન હો,
બહોત શાહે મરદાંપે કુરબાન હો.
અઝીઆં અંદેશા કરો યે તુમહેં,
ક્યામતકો દોગે જવાબ ક્યા તુમહેં.
બદલ સુઇકે અયસે મઅસુમ પાક.
અટકકર રહેં તીન દિનતક હલાક,
સખામેં બંધો દીલ ઇબાદત કરો.
અજલ દુર નઇં ઝીકરો તાઅત કરો ?
વગર નઇં તો બેહદ ખરાબ હોઓગે,
જો કુછ યાં કરોગે વહાં પાઓગે.
ક્યા મતમેં તાલીબ શફાઅતકે દીન,
શફાઅતસે બખ્શેં તુંજે પંજતન.
હુવા આકે આખર યે કીસ્સા તમામ.
નબિ મુસતફાપર દરૂદાં—સલામ,

શાદીનામા હઝરત ફાતમતુઝ ઝહેરા.

હુએ રિવાયત એક દીન મહેબુબે રબ્બિલ આલમી,
ફાતમાકે બ્યાહકી તજવીઝમેં અંદોહગી.;
બએઠે થે નાશાદ હોકર આએ હયેં રૂહુલઅમીં,
અર્જ યું કરને લગે અએ બાદશાહ દુનયાવદીં.
અર્શમેં જનાબે કિબરિયાકા ભેજા ઇસદમ આયાહું,
કિસલિએ ગમગીન હો ઝેહેરાકી નિસ્બત લાયાહું ? ૧
યા મુહમ્મદ મુસ્તફા હકને તુમ્હેં ફરમાયા હએ,

દોસ્ત મેરા ઇસ કદર તુ કિસલિએ ઘબરાયા હુએ.
સરકો કર્યું શાદીકે ગમમેં ઝાનુપર ઠપરાયા હુએ,
બ્યાહ હમને ઝહેરાકા હુએદરસિતી ઠએરાયા હુએ.
દોનોંકી શાદી હુમેં હર તરહસે મંઝુર હુએ,
યેહભી અપના નુર હુએ ઓર વોહભી અપના નુરહૈ. ૨
યા મુહમ્મદ ફાતમાથી જીસ ઘડી પએદા હુઈ,
તુમ હુએ ગમગીન થે યેહ બાતથી હમને કહિ.
બેટીકે હોનેસે ક્યું કુઢતેહો અએ મેરે નબી.
લાખ બેટોંસે યેહ બેકી તુમકો બેહતર હમને દી.
યા મુલમ્મદ ફાતમા હુએ ગોશવારા અર્શકા,
બેજંગે ઉસકે લિએ હમ એક તારા અર્શકા ૩
અર્શકા તારા કિયા થા જીસકો સો હોગા અલી,
તુમ મેરે હોગે નબી ઓર વોહ મેરા હોગા વલી.
વાસ્તે ઝહેરાકે બેહતર હુએ નહીં ઈસસે કોઈ,
ઈસકે ખાતર વોહ બના ઓર ઉસકે ખાતર યહ બની
ઈનકી કોઈ દમ જુદાઈ તુમ ન ચાહો યા રસુલ,
અપની પ્યારીસે મેરે પ્યારેકો બ્યાહો યા રસુલ. ૪
પુછીયે ઉસકા નસબ હુએગા વોહ તુમપર આશકાર,
યેહ ચચાકા હુએ તુમ્હારા લખ્ત દીલ ઓર ગુલ ઉઝાર
ઓર અગર ઉસકા હસબ પુછે કોઇ આલી વિકાર,
હુએ હમારે કારખાનેકા યેહ સાહિબ ઇખ્તીયાર.
આયતે લાસએફ નાઝીલ હુએ ઉસીકી શાનમેં,
બખશ દે દોનું જહાં ચાહે જીસે એક પાનમેં. ૫
યા મુહમ્મદ થી શબેમેરાજ તુમકો જીસઘડી,
ઓર તુમને જો અંગુઠી શેરકે જો મુહમેં થી.
વોહ નશાનીં ઉસકી ચેહરા ઝાત વોહ હુએદરકીથી,
ફાતના ઉસ રોઝસે હુએદરકી હુએ માંગી હુઈ.
હમને તુમપર આશકારા યેહ કીએ વો બાતથી,
યા મુહમ્મદ ફાતમાકી મંગનીકી વોહ રાતથી. ૬

દિલમેં મેરે શોકકે ઉસ વક્તસે હુએ યેહ ખયાલ,
તુમસે જો ઇસ બાતકા આકાર કરે કોઇ સવાલ.
તુમ ઉસે મંઝુર કરના અએ શહે આલી ખિસાલ,
યેહ ન હો આવે કહીં ખાતીર ઉપર ઉસકે મલાલ.
તુમ નહી વાકિફ્ હો કયા જો ભેદકી યેહ બાત હુએ,
અસિયોંકી મુખલસી ઉસ બ્યાહકે અબ સાલ હુએ. ૭
બાત યેહ જીબરીલસે સુનતેહી શાહે અંબિયા,
અરજ વોહ કરને લગે યું દરજનાબે કિબરીયા.
મેરી મરઝી હુએ યેહી રાઝી રહે મેરા ખુદા,
જાનો દીલસે ઉસપે રાઝી હું જો હુએ તેરી રઝા.
તુ હુએ માલિક હોનુકા યેહ સબ તેરી ઇમદાર હુએ,
યેહ કનીઝક હુએ તેરી વોહ તેરા ખાનાઝાદ હુએ. ૮
જીસઘડી ઇસ બાતને એ મોમિનો પાયા કરાર,
અર્શસે લેકર્શતક યેહ ધુમ ઉઠી તબ એકબાર.
બ્યાહ જાતે હુએ અલી ઝેહેરાસે વોહ અલાવિટાર,
ઇતનેમેં ફેર યું નબીકો આયા હુકમે કિરદિગાર.
યા મુહમ્મદ હો રહે હમ તુમ યેહ હો ઘરકી તરફ,
તુમ હો ઝહરાકી તરફ ઓર હમ હો હૈદરકી તરફ. ૯
અય મુહિબ્બો ફીર વહાં ઇસ ધુમસે શાદી હુઇ,
વાં અલી બનડા બના ઝેહરા યહાં બનડી બની,
થે ઇધર હઝરત નબી ઉધર જનાબે એકઅલી.
બાંધકર સેહરા બનાયા ઉસકો દુલ્હા જીસ ઘડી.
અર્શપર કરને લગે સારે મલાયક શાદિયાં,
ઝોહરાજહુક જહુકકર લગી દેને મુબારકબાદિયાં. ૧૦
જબ બરાત આઇ તો ફીર રૂહુલઅમીં હોકર વકીલ,
ફાતમાકે પાસ જાકર યેહ લગે કરને દલીલ.
સાહિબ અપને મહરકી ઠહેરાઇએ અબ કુછ સબીલ,
તબ કહા ઝેહરાને યું કયા પુછતે હો જીબરઇલ.

મુજહકો ઉમ્મતકી હમેશા બેહતરી મતલુબ હુએ,
મેહર મેરી ઉનકી બખ્શીશમે બંધે સો ખુબ હુએ. ૧૧
આકે વોહ કહેને લગા હૈદરસે અએ વાલાસિફાત,
મેહરમે અપને બંધી ઝેહરાને ઉમ્મતકી નજાત.
તબ લગે ફરમાને ઉનસે વોહ ઈમામે કાયનાત,
મેંનેભી મંઝુર અપને જાનોદીલસે કી યેહ બાત.
જીસ ઘડી ઈસ મેહરસે શેરે ખુદા રાઝી હુએ,
અકદમેં ફીર તો ખુદા શાહિદ નબી કાઝી હુએ. ૧૨
અકદ જીસદમ મુરતુઝાકા ફાતીમાસે હોચુકા,
સોચને જબ યું લગે દિલમે મહમદ મુસ્તુફા,
યા ઈલાહી મેં જનાબે ફાતીમાકો દુંગા કયા,
ફીર યેહી આઈ નિદા યું અઝ જનાબે કિબરિયા.
કુદરતે કર્યું ઝેહરાકે તઈ કવનોમકાં હમને દિયા,
દેહઝમેં અબ ફાતેમાકે દોજહા હમને દિયા. ૧૩
ફીર તો પહેલુમેં અલીકે બંદડીકો બિઠલા દિયા.
ઓર ઉનકે સામને લા આરસી મુસહફ રખા.
વીં બલાએ હુર બોલીં દેખલો સલ્લેઅલા,
સુરતે મરયમ બની ઓર સુરતે યુસુફ બના.
ગવહરે યકતાકે તંઈ યકતાહી ગવહર ચાહિએ,
અયસી બીબીકે લીએ અયસાહિ શવહર ચાહિએ. ૧૪
હો ચુકા ઈસ તરહસે જીસવકત ઝેહેરાકા બીયાહ,
ઓર અપને ઘરમેં ઉસકો લે ગયા શેરે ઈલાહ.
હકતઆલાને તબ અપની મેહેરસે કી યક નિગાહ.
દો હુએ ફરઝંદ ઉનસે ઘરમેં મિસલે મેહરો માહ.
ઝેબો ઝીનત દેનેવાલે હશરમે કવનએનકે,
યાને દુનયાકે ઉપર આએ કદમ હુસનેનકે. ૧૫
ઉસઘડી જીબરીલકો યેહ હુકમે રબ્બાની હુવા,
તુ હમારી તરફસે અબ મુસતુફાકે પાસ જા.

તહેનિયત દેકર કહો જો હમને થા તુમસે કહા,
યાને હુએ ઈસ બ્યાહકે અબ સાથ ઉમ્મતકા ભલા.
યાને દો લડકે દિએ ઉમ્મત છુડાંનેકે લિએ,
ભેજે હુએં દોલાલ ઉમ્મત બખ્ખવાનેકે લિએ. ૧૬

હકને તુમકો તહેનિયત ફરમાયા હુએ ઔર યેહ કહા,
હો મુબારક તુમકો યેહ દોનું નવાસે મુસ્તફા,
સુનકે જબ ઈરશાદ યેહ રૂહુલઅમી વાંસે ચલા,
રૂબરૂ આકર નબીકે ઈસતરેહ કહને લગા.
સો તુમ્હારા નામ રવશન કરનેવાલે હુએં યેહી,
બખશવાનેવાલે ઉમ્મતકે તુમ્હારે હુએં યેહી. ૧૭

યેહ પયામે કિબરીયા કહકર મહમ્મદસે વહાં,
ફીર લગા કહેનેકે અએ પએગમબરે આખીર ઝમાં.
યેહ જબાહીર હુએં હુએ યોગાને ઉમ્મતકે વહાં,
ઉનસે મહશરતક રહેગા આપકા નામો નશાં,
ગમમેં ઉનકો રોવેગી તા હશર ખલકત યા નબી,
હર મુહરમમેં બનેગી ઉનકી તુરબત યા નબી. ૧૮

બાત યેહ સુનતેહી ખતમુલમુરસલીને રોદીયા,
ઔર કહા બહરે ખુદા જલ્દી તુ ભેદ ઈસકા બતા.
ક્યા મુસીબત ઉનપે આવેગી જો તા રોઝેબના,
ઉનકે ગમમેં રોએંગે સબ ખલ્ક બાદ હોં બુકા.
બોલા વોહ હાથોસે દુશમનકે કઝા યેહ પાએંગે,
યા મહમ્મદ બેગુનાહ બેકસ યેહ મારે જાએંગે. ૧૯
આગે અબ રોનેકી જા હુએ ક્યા કહું મેં માજરા,
સાયા જબ હુસનેનકે જદો અબાકા ઉઠગયા.
તબ ગનિમોંને હસનપર હુએ કીયા જોરો જફા,
ઝેહેરકા પ્યાલા પિલાયો ઉસકો અઝ રાહે દગા.
આખિર ઉસને સલતનત ઔર જાહકે વિસવાસમે,
પુરજે કરડાલે ઝમુરરદ જોહરએ અલમાસકે. ૨૦

રહેગયા પ્રીર તો અકેલા લાલ ઝેહેરાકા હુસેન,
હોકે બેકસ જબ ચલા રોતા હુવા ઘરસે હુસેન.
કરબલામે જાકે જીસદમ મોમિનો ઉતરા હુસેન,
તીન દીન ઉસ દસ્તમેં ભુકા રહા પ્યાસા હુસેન.
ચવથે દિન યેહ કુછ કિયા ઝાલિમને કીના હાએ હાએ,
તોડા વોહ મોહરે નબુવતકા નગીના હાએ હાએ. ૨૧
જીસઘડી વોહ લાલ સંગે ઝુલ્મસે તોડા ગયા,
યાને ઉસ્કે હલ્કે નાઝુકકે ઉપર ખંજર ચલા.
યક કબુતર લોટકે ઉનકે લહુમેસે ઉડા,
જાકે ગુંબદપર રસુલુલ્લાહકે કહને લગા.
યા મહુમ્મદ કરબલામેં લુટા બીચારા ગયા,
આપકા પ્યાસા નવાસા સિજદેમેં મારા ગયા. ૨૨
તુમ જહાં લેતેથે બોસે અય હબીબે કિરદીગાર,
ઉસ જગા ઝાલિમને ફેરા ઝહરે ખંજર આબદાર.
યેહ વોહી ખું હએ મેરે દોનું પરોપર આશકાર,
વોહ પરિંદા ગ્રું ઝબાં કુદરતસે કહે હો બેકરાર.
પર જહટક લોહુ ભરે ઉસને વહાંપર આહ કી,
થરથરાને લાગી સબ તુરબત રસુલુલ્લાહકી. ૨૩
જબ નવાસેકા લહુ નાનાકી તુરબતપર ગિરા,
થરથરાઇ કબ્ર ઔર ગુંબદ જોથા સો કાંપ ઉઠા.
વોહ કબુતર જાકે વાપર તુરબતે ખએરૂન્નીસાં,
કબ્રપર માંકી લહુ ઉસ પ્યારે બેટેકા લગા.
બોલા બીબી તેરે બેટેકી નશાની લાયા હું,
દેખલો યેહ ખુને નાહકકી નશાની લાયા હું, ૨૪
વાંસે પ્રીર જાકર હસનકી કબ્રપર વોહ જાનવર,
બોલા હઝરત લીજીયે અબ જલ્દ ભાઈકી ખબર.
કરબલામેં કાટ ડાલા ઝાલીમોંને ઉનકા સર.
બોહ યેહ કહેતા થા પરોંસે લોહુટપકા કબ્રપર

ગિરતેહી વોહ ખુન સંગે લોહુ સારા હીલ ગયા,
ચાક હોગઈ કબ્ર તબ લોહુસે લોહુ મિલ ગયા. ૨૫
ઈસતરેહસે સારી કબરેં થરથરાઈ એક બાર,
ઔર ઉઠા કબરોં સતી રોનેકા શુલ બેઈખતીયાર.
તબ કિસીને જાકે સુગરાસે કહા યું આહમાર,
બીબી રોઝેમેં નબીકે હુએ અજબ શોરો પુકાર.
એક કબુતર ખુનમેં વાં થરથરાતા ફિરતા હુએ
અપને પરસે ખુન કબરોંસે લગાતા ફિરતા હુએ. ૨૬
જબ સુના આયા હુએ વાં વોહ જાનવર લોહુ ભરા,
કાંપતી હુએ કબ્ર સારી રોનેકી આઈ સદા.
હાએ તબ સુનતેહી સુગરાકા કલેજા ફટ ગયા,
બોલી લોગો બાપકા સરસે મેરે સાયા ચલા.
ક્યા સબબ ઔર ઝલઝલા કબરોમેં હુએ યહ શોરો શએન,
જાકે સુએ કરબલા મારે ગયે બાબા હુસેન. ૨૭
કહેતીથી જાકર નબીસે રોઝેમેં વહ દિલકબાબ,
ઉસ પરિંદેસે લગી કરને યેહ રોરોકર ખીતાબ.
યેહ લહુ કિસકા લગા હુએગા કે બતલાઓ શીતાબ,
કુદરતે હકસે વોહ બોલા હોકે બાચશ્મે પુરઆબ.
બોલા સુગરા ઉઠગયા ઇકબાલ તુજહ નાદાનકા,
યેહ લહુ હયગા પરોંપર તેરે બાબાજાનકા. ૨૮
તેરે ભાઇબંદ સબ મારે ગએ દર કરબલા,
તેરા સારા કુંન્બા હુએ બલવેમેં અબ નાલે કુના.
ભાઈ આબિદ તેરા હુએ ઉંટોકી રસ્સી ખીંચતા,
તેરે બાબા જાનકા લાશા હુએ ખાક ઉપર પડા.
તન તો તેરી યાદકા દમ ભરતા મેં છોડ આયા હું,
સરકો નેઝેપર તિલાવત કરતા મેં ઉડ આયા હું. ૨૯
સુનકે સબકે મારે જાનેકી ખબર વોહ યેકબાર,
ઈસકદર રોઈ કે ગશમેં આગઇ તબ બેકરાર.

હોસમેં આઈ તો ઘર રોતી ગઇ બેઈખ્તીયાર,
રૂબરૂ વોહ અમમેં સલમાકે લગી કહેને પુકાર.
નોચ અપની નની નની ઝુલફેં જી રોને લગી.
હાએ નાનિ અએેન ચેહ બસ કરકે વોહ રોનેલગી. ૩૦

તમામ હુવા શાદીનામાં.

ફઝીલતે સલવાત.

નબીસે ઉમરને કીયા આ સવાલ,
કહા તુમ સતી હર દોઆલમ નેહાલ.
ઝબાસે યેહ અકસર હુવા હુએ વીરૂદ,
કે તોહફા હુએ ઉમ્મતકા મેરે દરૂદ.
એવઝ ઉસકે કયા તુમ કરોગે અતા,
કહા વસકે મુજહ સરવરે અંબીયા.
તો પુછા અજબ બાત મુજહસે ઉમર,
મેં કહેતાહું અબ ઉસકુ સુન કાન ધર.
કીયામતમેં મેં ઉસકા હોકર શફી,
અદમમેં દીલાઉંગા કસરે રફી.
લે જાઉંગાં અકસામકે તોહફા ઝાત,
હમેશા ઊસે મેં ઇનાયતકે સાત.

મુનાજાત.

અલ્લાહકે પ્યારે ગમેઉકબાસે બચાદો,
જા થોડીસી ફીરદોસમેં મોલાસે દીલાદો.
માઇલ નહી હોતા હુએ યહ હક પર દીલે સરકશ,
ઉસકો મેરે રાહબર મએે વહદતકા ચખાદો.
મેં મુનતઝરે વસલહું અબ હદસે ઝિયાદા,
સાકા મુજે તુમ શરબતે દીદાર પીલાદો.
દીદારકી હસરત હએ જીયારતકી તમના.

એક શબ મેરે આકા રૂખે અનવરકો દીખાદો.
મહબુબે ઇલાહી ગુલે બુસતાને રીસાલત,
ખુશબુહી મુજહેજીસમે મુઅત્તરકી સંગાદો.
જા કરકે મદીનેમેં નસીમે સહરીતુ,
યેહ અરઝ મેરી સાકીએ કોસરકો સુનાદો.
આસી હુએ અઝીઝ આપકી ઉમ્મતમે સરાપા,
તકસીરો ખતા ઉસકી અફુ રબસે કરાદો.

ફઝીલતે સલવાત.

કીએ ઇબને મસઉદ હુએં યું બ્યાં,
કહે મુજસે એક દિન શહે ઇનસો જાં.
જમાઅત કીયામતમેં આવેગી એક,
કે હોવેંગે આમાલ સબ ઉનકે નેક.
વલેકીન વોહ જન્નતકી ભુલેંગે રાહ,
ફીરેંગે પરેશાં બહાલે તબાહ.
કીયા મેંને હઝરત સતી તબ સવાલ,
વોહ કોન હોંગે જીનકાકે હોગા યેહ હાલ.
કહે મુજસતી સૈયદુલઅંબીયા,
જો મજલીસમેં બેઠે હોં મીલ એકજા.
ન ભેજે મેરા નામ સુનકર દુરૂદ,
મગર ઉનપે હોગા યેહ હસરત નસુદ.

ખાકનામા.

મુસાફર હોકે રહેતાથા, દુનીઆકા દરદ સહેતાથા,
સદાદીન રાત કેહતાથા, કે આખર ખાક હોનાના.
ઉમર સબ યોં રહે સારી, પડે દુખ ગીરમેં ભારી,

લહુસે નએન કરી જારી, કે આખર ખાક હોજાના
અગર ગાફિલજો કોઇ સોવે, ઉમરસો રાતઢીન ખોવે,
રહે ખાબકી નીંદમેંસોવે, કે આખર ખાક હોજાના.
સો સુખ સહેજ રાહતમેં, સદા રહે ઝોહદો તાઅતમેં
અજલ પોહોંચેગી સાઅતમેં, કે આખર ખાક હોજાના.
જીન્હોં ઘર જુલતે હાથી. હજારોં રાત દીન સાથી,
ઉન્હોકો ખાક અબ ખાતી, કે આખર ખાક હોજાના.
જીન્હોકે લાખથે ઘોડે, સદા ઝર બકૂતકે જોડે,
ઉનુ કું મોતને મોડે, કે આખર ખાક હોજાના.
સુલેમા શાહુથે હાતમ, અગર નોશેરવાં ખાતમ,
દુનીઆંસે કરચલે માતમ, કે આખર ખાક હોજાના.
સીકંદર રૂમકે સુલતાં, અગર જમશેદ થે લુકમાં,
ઉનેભી ગલે કફન પેહના, કે આખર ખાક હોજાના.
કે યુસુફ શાહે કીનઆની, જુલેખાં મીસરકી રાની,
કિએ સબ મોતને ફાની, કે આખર ખાક હોજાના.
સદાભી બેઠતે મીલ મીલ, મેહલમે બાજતે તાબલ,
રહે સો ગોરમેં ગલ ગલ, કે આખર હોજાના.
ખુશીસે મેહેલમેં હસતે, હજારાં બાગકે રસ્તે.
દેખો અબ ધુલમેં બસતે, કે આખર ખાક હોજાના.
બીછાને રેશમી રખતે, ખુદાકા ખોપ નહી કરતે,
મઝા સો મોતકા ચખતે, કે આખર ખાક હોજાના.
હજારાં દેસકે રાજા, ઉનું દેખ ચાંદણી લાજા,
નગારા મોતકા બાજા, કે આખર ખાક હોજાના.
ન કર તુ માલકી મસતી, ઉમર ચલ જાએગી સસ્તી,
તલાતલ મોત હુએ હસતી, કે આખર ખાક હોજાના.
નબીથે પાક પેગમબર, ખલકમેં ચાંદથે અનવર,
ગએ સબ જહાંકો છોડકર. કે આખર ખાક હોજાના.
ખુલા હક રાહકે આલમ, લીએ સબ દીનકે માલમ,

ન રહે વો મોતથી સાધમ, કે આખર ખાક હોજાના.
પેગમબર પાકથે સારે, વોહી સબ મોતસે હારે,
લહેદમેં ખોદકર ગાડે, કે આખર ખાક હોજાના.
લડકતી બાંધતે પાગાં, મેહેલમેં રંગ ઓર રાગા.
ઉનું ઘર બેઠતે કાગાં, કે આખર ખાક હોજાના.
તખત પર હુકમ જો કરતે, ખઝાના માલકા ભરતે,
દેખે ઉને ધુલમેં ધરતે, કે આખર ખાક હોજાના.
સીપાઈ પાલકી ચડતે, હજારાં રાજાસું લડતે,
દેખો સોએ ગોરમેં પડતે, કે આખર ખાક હોજાના.
કઠન હુએ ગોર અંધારી, દરદ ગમ ઉસમેં હુવે ભારી,
નયનસે આબ કર જારી, કે આખર ખાક હોજાના.
જીન્હોં ઘર લાખ થે હીરે, સદા સુખ પાનકે બીડે,
ઉન્હોંકો ખા ગએ કીડે, કે આખર ખાક હોજાના.
અજલ સે બાતમેં આવે, અંધેરી લહેદમેં જાવે,
સરાસર ધુલ ઉસે ખાવે, કે આખર ખાક હોજાના.
જીન્હોંકે પુત ઓર પોતે, સદા સુખ સેહેજ પર સોતે,
ઉન્હોંકે લે ચલે રાતે, કે આખર ખાક હોજાના.

તમામ શુદ.

મઓતનામા

યાદરખ હરઆન આખર મઓત હયે
મત તુ બન અનજાન આખર મઓત હયે
રૂખ ખીચાલે કુચ સુલકે આખેરત
કહેતા હયે રહેમાન આખર મઓત હયે
ખુતબએ લઓલવલાક જીનકે હકમેં હયે
ઉન્કા હયે ફરમાન આખર મઓત હયે
શાન શઓકત કે નહોનેકા અઝીઝ
હયે અબસ અરમાન આખર મઓત હયે

અયશો ગમમેં શાકીરો સાબીર રહુયે
હુયે વોહી ઇન્સાન આખર મઓત હુયે
પેચતર મરનેસે કરના ચાહીએ
મઓતકા સામાન આખીર મઓત હુયે
કારદીંસે રખ ન રખ દુનીઆસે કામ
ફીર ન સર ગરદાન આખીર મઓત હુયે
જુમેમે સુત્રતી જમાઅતમેં દરંગ
હુયે નહી શાયાંન આખીર મઓત હુયે
કયું નહી દેતા સકાત અહેલે નસાબ
કયા નહી હુયે ધીઆન આખીર મઓત હુયે
હુક કીસીકા મતતલફ કર હુયે સીતમ
હુકકુ તુ પેહચાન આખીર મઓત હુયે
મર ગયા ફીર ઊન કારૂં મર ગયા
મર ગયા હામાન આખીર મઓત હુયે
મરતે જાતે હુંયે હઝારો આદમી
આકીલ ઓર નાદાન આખીર મઓત હુયે
દોલતે દુનીઆકો સમજા હુયે નફા
દીકા હુયે નુકસાન આખીર મઓત હુયે
હો ગયા તુ જો સીકન્દર વખ્તકા
તોભી અયે સુલતાન આખીર મઓત હુયે
ગો સુલેમાને ઝમાનાભી હુવા
મુનકૂઅલ મત જાન આખર મઓત હુયે
હીકમતો અકલો હુનર મંદામે તું
ગરચે હુયે લુકમાન આખીર મઓત હુયે
હુસ્ન પર નાઝાં જવાનીમેં ન હો
અયે દીલોંકી જાન આખીર મઓત હુયે
હુકમ ખાલીકકે બજા લા તુ તમામ
દેખલે કુરાઆન આખીર મઓત હુયે

ઈસ સરાએ હસ્તીએ ફાનીમે હમ
દમકે હયે મહેમાન આખીર મઓત હયે
બારહા ઈલમી તુજેહ સમઝા ચુકે
માન યા મત માન આખીર મઓત હયે.

મઓતનામા.

હઝરતે આદમ નબી નીચે ઝમીકે ચલબસે,
નુહ કીશ્તીબાને આલમકે યહાંસે ચલબસે.
યુસુફો યાકુબો ઈસ માઇલો ઈસહાકો ખલીલ,
ઓર સુલેમાં આસમાની મેહેરવાલે ચલબસે.
હુદ ઓર ઈદરીસો સુનુસ સીશો અઇયુબો શોએબ,
દાવતે ઇસલામ કરકે ઠએરે ચંદે ચલબસે.
આસમાંપર ઇસા ઓર દાઉદ મુસા ખાકમેં,
લેકે તવરએતો ઝબુર ઈંજીલ હકસે ચલબસે.
વાસતે જીનકે ઝમીનો આસમાં પએદા હુવા,
જન્નતુલ ફીરદઓસમેં વોહ હકકે પીઆરે ચલબસે.
આહ બુબકરો ઉમર અફસોસ ઉસમાનો અલી.
સીદકો અદલો હીલમો ઇલ્મ અપના દીખાકે ચલબસે
હઝરતે ખએરૂન્નીસા બેટી રસુલુલ્લાહકી
તઇયબો તાહીર નબીકે દોનોં બેટે ચલબસે
નુર ચશ્મે મુરતુઝાને દેનેસે દુશમનકે ઝેહેર
પી લીયા ઓર પારએ દીલ મુહસે ડાલે ચલબસે
શાહને દસતે કરબલામે ઝાલીમેંકે હાથસે
ઝખમ તીરો નેઝા ઓ શમશીર ખાકે ચલબસે
ગઓસે આઝમશેખ અબદુલકાદર એક આલમકેપીર
ઓર જુનેદો શીબલી ઓમન સોર કીતને ચલબસે
કએસરો રૂસતમ વ જમ નવશેરવાંનો કેકુબાદ
કયેસે કયેસે શાહ ઈસ આલમમેં આયે ચલબસે

યુસુફો શીરીનો ઉઝરા લએલી જીલેખા કયેસને
ઉમરભરકી અશરતેં દેખે તમામે ચલબસે
વામીકો કયેસો સુલેમાનો ઝુલેખા કોહ કન
આશકે કામીલથે યેહ લાખોમેં અચ્છે ચલબસે
અનવરી ઓ સઅદી ઓ જામી નીઝામી અનસરી
સબકે સબ સુલતાન અકલીમે સુખનથે ચલબસે
થે જો લુકમાં ઓર અરસ્તુ ઓર અફલાતું હકીમ
કુછન હીકમત ઝીંદગીકી અપને સીખે ચલબસે
બુ અલીસેભી હઝારો આયે દુન્યામેં તબીબ
મઓતકી દારૂ કહીસે પર ન લાએ ચલબસે
સાથ જીનકેથા યહાંપર લશકરો ફઓજો સિપાહ
એકસોંસે કબરકે અંદર અકેલે ચલબસે
એક સાઅતભી ન ઠએરે જીનકા વાદા આ ગયા
દીલકે દીલમેં રહે ગયે અરમાન સારે ચલબસે
દેખતેહી દેખતે અકસર અઝીઝો આશના
તંદુરસ્તો ખુબસુરત ચલતે ફીરતે ચલબસે
હાએ કોઇભી ન પલટા ઓર ન ભેજી કુછ ખબર
ચુપકે હોકે શહેરે ખામોશાંમે અયેસે ચલબસે
ચલબસેંગે એક દીન હમભી ઇસી સુરતસે આહ
જીસતરેહ ઝેરે ઝમી યેહ લોગ આયે ચલબસે
જયેસે ચલબસના બયાં ગેરોંકા હમ કરતે હએં હાએ
દોસ્ત કલ હમકો કહેગે આજ વોહભી ચલબસે
બાતયે અસલીહે ચલનેકી ઝરા તુ ફીકર કર
ખોલ આંખેં દેખ અબભી યાર કએસે બલબસે

કલીમ એહેમદાબાદી.

રૂખે રસુલકા જલસાહે આફતાબ નહી,
યેહી સબબહે કે જો દેખને કીતાબ નહી,
તેરી તરહ હે વો વાહીદ તેરી ખુદાઈ મેં
તેરે હુબીબકા સાની નહી જવાબ નહી.
પીયો પીલાવ મએ મારેફતકો અયરીંદો
કે ઈસ શરાબસે બડ કર કોઈ શરાબ નહી
તુમહારે ઈશકમેં સર દે કે જો શહીદ હુવે
કે ઉનકે વાસ્તે મેહ શરમેંભી હીસાબ નહી
રૂખે હુઝુરપે કુરબાન યું ખુદાઈ હે
કે અયસા ખુલ્દેબરીંમેં કોઈ ગુલાબ નહીં
યે શોર થા શએ મેઅરાજ કુદસીયું મેં કલીમ
મીયાને આશીકો માશુક કુછ હીજાબ નહીં

દીગર.

યા રસુલે હાશમી હમ પર યનાયત કીજીએ
રહેમતુલલ્લિઆલમીં હો આપ રહેમત કીજીએ
હર્શમેં રહેમત પુકારેગી કે અય મેહબુબે રબ
ચલીએ ચલીએ અપની ઉમ્મતકી શફાઅત કીજીએ
દેખી ભાલી હે હમારી બાગે તયબાકી બહાર
સામને ઓરૂ કે વાઈઝ ઝીકરે જન્નત કીજીએ
ચાહને વાલેહેં તેરે હમતો અય ઈશકે રસુલ
શોકસે આકર મેરે દીલમેં સકુનત કીજીએ
ગશ પેગશ આએ હમેં ભી મીસ્લે મુસા અય કલીમ
કુછ ન કુછ ઉસ નુરેકી ઝાહેર હકીકત કીજીએ

ઇધર ભી તો દેખીએ.

	રૂ. આ.		રૂ. આ.
તિલીસ્મેહોશરૂબા જીલ્દ		હદીયતુલ મુસલમીન	૦—૮
અવ્વલ	૩—૦	છબીલી ભઠયારી	૦—૨
અલેફ લયલા	૩—૮	ગુલશને રેહમત ઇન્તેખાબે	
એરેબીયન નાઇટસ	૩—૮	અઝીઝ	૦—૪
હાતીમ તાઇ	૦—૧૨	નાઝે મેહબુબ	૦—૨
દાસ્તાને અમીર હમઝા	૨—૪	જોગીકા બરન	૦—૨
તોતા કહાની	૦—૮	હસીનોકીજાન સુરીયોકા	
મુનત્તખીબે નઝીર	૧—૦	ઇમાન ભાગ ૧	૦—૨
બીબી મરયમ	૦—૨	,, ભાગ ૨	૦—૨
શાહજહાં શાહપરી	૦—૨	,, ભાગ ૩	૦—૨
ઝેતુન મોહમદ હનીફ	૦—૨	,, ભાગ ૪	૦—૨
ચહાર દુરવેશ	૦—૮	દીલફરેબ કવ્વાલી	૦—૨
ફસાને અજાઇબ	૦—૮	ફડકતા કવ્વાલ	૦—૨
મલેક મોહંમદ	૦—૬	બહારે જંરીઝા	૦—૨
જંગનામા હઝરતઅલી	૦—૫	ખઝીનએ મારફત	૦—૨
જંગનામા મોહંમદ હનીફ	૦—૧૦	આશીક કવ્વાલ	૦—૨
જંગનામા ઇમામહુસેન	૦—૬	અલબેલા ગવૈયા	૦—૨
મેઅરાજ નામા	૦—૨	નીસારે બુલબુલ	૦—૨
તવારીખ મક્કા મોઅઝમા	૦—૧૨	ગઝલ ચાલે હક્કાની	૦—૨
યુસુફ ઝુલીખા	૦—૮	બહારે જવાની	
યુસુફે સાની	૦—૫	દીલપસંદ કવ્વાલ	
ગુલબકાવલી	૦—૮	દીલકશ કવ્વાલ	
ફુરઅરબ ઉર્ફે નુરકીપુતલી	૦—૫	માશુક બડોદા	

કીતાબે મીલનેકા પતા

અબદુલમજીદ અબદુલઅજીજ કુતુબ ફેરોશ

ઠે. તીન દરવઝા.

અહમદઆબાદ.